

OPLEGNOTITIE M.E.R.- BEOORDELING VERRUIMING TWENTEKANALEN

Rijkswaterstaat, Dienst Oost-Nederland

5 OKTOBER 2019

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Procedure m.e.r.-beoordeling	4
1.3	Leeswijzer	5
2	WIJZIGINGEN KENMERKEN VAN HET PROJECT	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Algemene projectomschrijving	6
2.3	Overzicht wijziging kenmerken in 3 kanaalpanden	6
2.3.1	Projectwijziging pand Delden-Hengelo	7
2.3.2	Wijzigingen pand Hengelo-Enschede	7
2.3.3	Projectwijzigingen pand Zijtak naar Almelo	8
3	ACTUALISATIE MILIEUSITUATIE EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	9
4	AFWEGING	11
4.1	Samenvatting	11
4.2	Conclusie	11
	BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST	12
	BIJLAGE 2 M.E.R.-BEOORDELINGSNOTITIE VERRUIMING TWENTEKANALEN (24 NOVEMBER 2015)	13
	COLOFON	14

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

In 2016 zijn voor het project “Verruimen Twentekanalen Fase 2” voor 4 kanaaltracés van de Twentekanalen projectplannen Waterwet opgesteld ten behoeve van het integraal bevaarbaar maken van de Twentekanalen voor schepen van klasse Va/M8 met een lengte tot 110 m. De verruiming heeft betrekking op de volgende kanaaltracés:

- het voorpand: het kanaal tussen de IJssel en de monding van de Eefse Beek bij sluis Eefde;
- pand Delden – Hengelo: het hoofdkanaal vanaf de oostelijke voorhaven van sluis Delden tot aan sluis Hengelo;
- pand Hengelo – Enschede: het hoofdkanaal tussen sluis Hengelo en tot de havens van Enschede (tot 25 meter na de Lonkerbrug);
- de Zijtak: het zijkanaal vanaf het splitsingspunt tot en met de havens van Almelo tot splitsingspunt kanaal Almelo Haandrik/Almelo Nordhornkanaal.

De aanpassing van de Twentekanalen betreft een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit. De aanpassing valt onder categorie D3.1 van het Besluit m.e.r.: ‘wijziging van een binnenvaartweg die kan worden bevaren door schepen met een laadvermogen van 900 ton of meer’. De m.e.r.-beoordelingsplicht geldt daarbij voor het Projectplan bedoeld in artikel 5.4 eerste lid Waterwet.

Voor de verruiming van de Twentekanalen is in 2015 een m.e.r.-beoordelingsnotitie¹ opgesteld. De Minister van Infrastructuur en Milieu heeft bij besluit van 12 januari 2016 besloten dat voor de activiteit ‘integraal bevaarbaar maken van de Twentekanalen voor schepen van klasse Va’ geen milieueffectrapport (MER) behoeft te worden opgesteld, omdat er geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn.

Nieuwe inzichten over de staat van de aanwezige damwanden hebben er toe geleid dat er op delen van de panden Delden – Hengelo, Delden – Hengelo en de Zijtak het nodig is om een aantal damwanden te vervangen in plaats van te versterken. Daarnaast kan een aantal damwanden niet behouden blijven waardoor deze vervangen worden door nieuwe damwanden. Tevens is inmiddels meer bekend over de aanpak van de kwelproblematiek. Om die reden zijn er 3 nieuwe projectplannen Waterwet opgesteld voor de wijzigingen ten opzichte van de in 2016 vastgestelde projectplannen. Ook voor deze projectplannen geldt dat er sprake is van een m.e.r.-beoordelingsplicht. Dit heeft er toe geleid dat er voorliggende oplegnotitie is bepaald of de ontwerpaanpassingen leiden tot andere milieueffecten dan eerder is bepaald in de m.e.r.-beoordelingsnotitie uit 2015 (opgenomen in bijlage 2 van deze notitie).

1.2 Procedure m.e.r.-beoordeling

In voorliggende oplegnotitie is bepaald of de voorgenomen ontwerp wijziging in het project Verruiming Twentekanalen tot andere milieueffecten en conclusies leiden dan opgenomen in de m.e.r.-beoordeling van 2015. De oplegnotitie geldt als aanvulling op de m.e.r.-beoordelingsnotitie Verruiming Twentekanalen uit 2015, de m.e.r.-beoordelingsnotitie zelf wordt niet aangepast. Deze is opgenomen als bijlage 2.

Deze notitie heeft tot doel om het bevoegd gezag in staat te stellen om een besluit te nemen over de noodzaak tot het opstellen van een milieueffectrapport (MER). De beslissing moet conform artikel 3.17 lid 4 en artikel 7.19 lid 4 Wm worden gepubliceerd in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen en - als er geen m.e.r.-procedure wordt doorlopen - in de Staatscourant.

De m.e.r.-beoordeling vindt plaats volgens het “nee, tenzij principe”. Dit betekent dat er géén MER hoeft te worden opgesteld, tenzij er sprake is van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Hierbij wordt in artikel 7.2 Wm specifiek verwezen naar het toetsingskader van bijlage III van de Europese Richtlijn Milieueffectbeoordeling. Bij het bepalen van de belangrijke nadelige gevolgen zijn de volgende onderdelen relevant:

- De kenmerken van de activiteit;
- De plaats waar de activiteit wordt verricht;
- De kenmerken van het potentiële effect (in samenhang met de hiervoor genoemde criteria).

---

¹ Arcadis, M.e.r.-beoordelingsnotitie Verruiming Twentekanalen, referentie 078635099, 24 november 2015.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van de m.e.r.-beoordeling (opgenomen als bijlage 2) is ingegaan op de achtergronden en de motivering van de voorgenomen activiteit, op de kenmerken en de locatie van de activiteit. De aanleiding en motivatie zijn niet gewijzigd. In de kenmerken is een aantal aanpassingen bekend. In hoofdstuk 2 van voorliggende oplegnotitie ligt daarom de focus op de wijzigingen van de kenmerken zoals destijds aangehouden in de m.e.r.-beoordeling.

In hoofdstuk 3 is ingegaan op de mogelijke belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu. Voor verschillende milieuaspecten, zoals natuur, water, verkeer, landschap en cultuurhistorie is aangegeven of wijzigingen optreden in de beoordeling ten opzichte van de beoordeling zoals eerder is gedaan in 2015. Voor de eerdere effectbeoordeling wordt verwezen naar de m.e.r.-beoordeling in bijlage 2.

In hoofdstuk 4 is de conclusie getrokken waarbij de gevolgen voor het milieu in een tabel zijn weergegeven.

2 WIJZIGINGEN KENMERKEN VAN HET PROJECT

2.1 Inleiding

In de m.e.r.-beoordeling zoals opgenomen in bijlage 2 is in hoofdstuk 2 'Kenmerken en de plaats van de activiteit' uitgebreid ingegaan op de voorgenomen activiteit, het verruimen van de Twentekanalen. Ten opzichte van de voorziene activiteiten en aanpassingen aan de oeverconstructies geldt dat er sprake is van aanpassingen. In dit hoofdstuk wordt dit nader toegelicht. Voor een uitgebreide beschrijving op de aanpassing wordt verwezen naar het projectplan.

Voor het voorpand IJssel-Eefde geldt dat er geen wijzigingen zijn in het ontwerp. De milieueffecten zoals bepaald in de m.e.r.-beoordeling 2015 zijn daarmee niet gewijzigd.

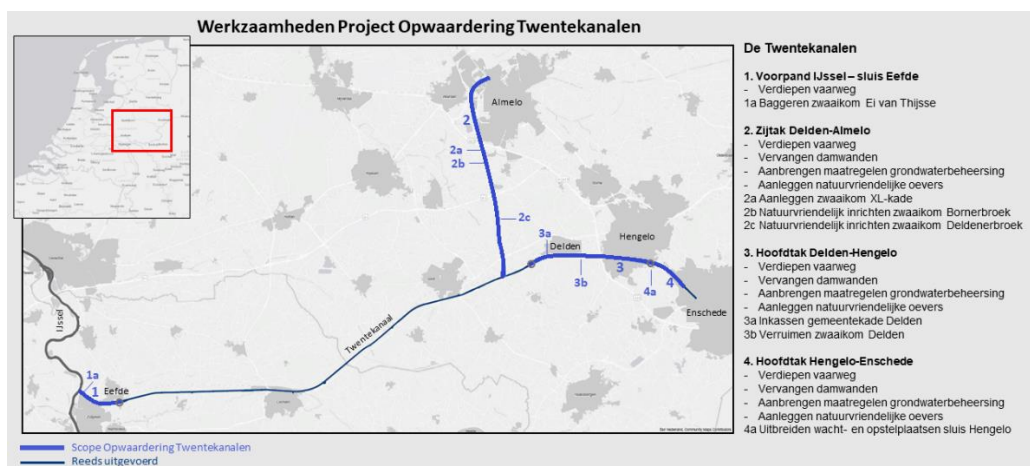
2.2 Algemene projectomschrijving

De Twentekanalen (totale lengte 65 kilometer) vormen een belangrijke regionale en economische ader voor Overijssel (met name Twente), een achterlandverbinding voor de havens van Rotterdam, Amsterdam en Antwerpen en de verbindende logistieke schakel met Europa. De economische ontwikkeling in de oostelijke regio's, de Tweede Maasvlakte en het toenemende gebruik van grotere schepen vereisen een verruiming van de Twentekanalen.

Het doel van het project "Verruiming Twentekanalen" is het opwaarderen van de vaarweg in het Voorpand (tussen de IJssel en Sluis Eefde) alsmede de vaarweg naar de havens van Almelo, Delden, Hengelo en Enschede en deze geschikt te maken voor schepen van CEMT klasse Va/RWS klasse M8 met een lengte tot 110 m. In het voorpand betreft dit een vaarweg met krapprofiel in de breedte en normaal profiel in de diepte (zijnde een afluaddiepte 3,50m) en in de vaarweg naar de havens van Almelo, Delden, Hengelo en Enschede een krapprofiel vaarweg voor een afluaddiepte van 2,80 m, om daarmee het hele Twentekanaal geschikt te maken voor klasse-Va/M8-schepen (tonnage 2.500 - 3.000 ton, lengte 110 meter, breedte 11,4 meter).

Een nevensdoel is het versterken van de ecologische verbindingen en verbeteren van de waterkwaliteit. Dit wordt bereikt door het aanleggen van fauna-passages, natuurvriendelijke oevers en het natuurvriendelijk inrichten van vervallen zwaaikommen. Het project draagt hiermee bij aan het behoud van landschappelijke waarden en verbetert de recreatieve waarden van de kanalen.

Alle werkzaamheden en de ligging van het Voorpand, de Zijtak en de Hoofdtak (waar het pand Delden – Hengelo onderdeel van uitmaakt) zijn opgenomen in figuur 1.

Figuur 1. Regionale ligging Twentekanal

2.3 Overzicht wijziging kenmerken in 3 kanaalpanden

Een gedetailleerde uitwerking van de wijzigingen is weergegeven in paragraaf 1.3 van de projectplannen voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo van augustus 2019.

De wijzigingen zijn daarnaast inzichtelijk gemaakt in de kaarten zoals opgenomen in Bijlage A van de betreffende projectplannen. Deze kaarten presenteren de maatregelenkaart uit 2016 (behorende bij de reeds in 2016 vastgestelde projectplannen), evenals een geactualiseerde maatregelenkaart uit 2019, waarbij alleen de verschillen worden weergegeven. Zodoende is visueel eenvoudig af te leiden waar er een verschil aanwezig is. In navolgende paragrafen zijn de wijzigingen samengevat.

2.3.1 Projectwijziging pand Delden-Hengelo

In navolgende tabellen zijn de wijzigingen in de voorziene aanpassingen aan de oeverconstructies Delden-Hengelo samengevat weergegeven. In tabel 3 in paragraaf 1.3.1 van het projectplan Pand Delden – Hengelo zijn de werkzaamheden per oeverzijde verder gespecificeerd naar kilometrering. In Bijlage A van het projectplan zijn de wijzigingen op kaart zichtbaar gemaakt.

Tabel 1. Overzicht werkzaamheden pand Delden – Hengelo

Activiteit	Status
Toepassen kwelremmende maatregel	De locaties waar wel en geen sprake is van het toepassen van een kwelremmende maatregel zijn gewijzigd.
Vervangen en versterken damwanden	Op een enkel gedeelte wordt een damwand alsnog behouden. Elders wordt een nieuwe damwand aangebracht waar er eerder versterking van de bestaande damwanden was voorzien. Ook op locaties waar geen vervangingswerkzaamheden waren opgenomen worden nu damwanden vervangen.
Realiseren talud met een begroeibare constructie	Een gedeelte van de oever die in het vorige projectplan zou worden ingericht als natuurvriendelijke oever, wordt nu enkel voorzien van een nieuwe damwand. Een klein gedeelte waar eerder geen aanpassingen aan de oeverconstructie waren voorzien, wordt nu afgewerkt tot natuurvriendelijke oever.
Aanleg wachtplaatsen	Minieme aanpassing in indeling.

Tabel 2. Samenvatting wijzigingen oeverconstructie pand Delden – Hengelo 2016 vs 2019 (in m)

Oevermaatregel 2016	Oevermaatregel 2019	noordoever		zuidoever	
		2016	2019	2016	2019
Nieuwe stalen damwand	Damwand blijft behouden	39	39	39	39
Versterken damwandconstructie	Damwand blijft behouden	212	212		
Versterken damwandconstructie	Nieuwe stalen damwand	1.565	1.610	1.565	1.565
Geen onderdeel toenmalige project	Nieuwe stalen damwand	292	292	233	233
Natuurvriendelijke oever	Nieuwe stalen damwand	193	193	634	634
Geen onderdeel toenmalige project	Natuurvriendelijke oever			77	77

2.3.2 Wijzigingen pand Hengelo-Enschede

In navolgende tabellen zijn de wijzigingen in de voorziene aanpassingen aan de oeverconstructies Hengelo - Enschede samengevat weergegeven. In tabel 3 in paragraaf 1.3.1 van het projectplan Pand Hengelo – Enschede zijn de werkzaamheden per oeverzijde verder gespecificeerd naar kilometrering. In Bijlage A van het projectplan zijn de wijzigingen op kaart zichtbaar gemaakt.

Tabel 3. Overzicht werkzaamheden pand Hengelo - Enschede

Activiteit	Status
Vervangen damwanden door nieuwe damwanden	Op een enkel gedeelte wordt een damwand alsnog behouden. Elders wordt een nieuwe damwand aangebracht waar er eerder geen vervangingswerkzaamheden waren voorzien.
Versterken huidige damwandconstructie	Alleen de damwanden bij de Lonnekerbrug worden nog versterkt. In de overige gevallen worden damwanden vervangen, waar deze eerst versterkt zouden worden.
Realiseren talud met een begroeibare constructie	Bij het Kristalbad, waar de realisatie van een natuurvriendelijke oever al voorzien was, neemt de lengte waarover deze oever wordt gerealiseerd, iets toe.
Aanleg wachtplaatsen	Minieme aanpassing in indeling.

Tabel 4. Samenvatting wijzigingen oeverconstructie pand Hengelo – Enschede 2016 vs 2019 (in m)

Oevermaatregel 2016	Oevermaatregel 2019	noordoever		zuidoever	
		2016	2019	2016	2019
Geen onderdeel toenmalige project	Natuurvriendelijke oever	14	14		
Nieuwe stalen damwand	Natuurvriendelijke oever			20	20
Versterken damwandconstructie	Nieuwe stalen damwand	1.641	1.641	1.641	1.641
Nieuwe stalen damwand	Versterken damwandconstructie	24	24		
Geen onderdeel toenmalige project	Nieuwe stalen damwand	20	20		

2.3.3 Projectwijzigingen pand Zijtak naar Almelo

In navolgende tabel zijn de wijzigingen in de voorziene aanpassingen aan de oeverconstructies Zijtak naar Almelo samengevat weergegeven. In tabel 3 in paragraaf 1.3.1 van het projectplan Pand Zijtak naar Almelo zijn de werkzaamheden per oeverzijde verder gespecificeerd naar kilometering. In Bijlage A van het projectplan zijn de wijzigingen op kaart zichtbaar gemaakt.

Tabel 5. Overzicht werkzaamheden pand zijtak naar Almelo

Activiteit	Status
Toepassen kwelremmende maatregel	Voor het herstel van de bodemweerstand is de kwelremmende maatregel op verschillende locaties gewijzigd. In hoofdstuk 2.1 wordt deze maatregel toegelicht.
Vervangen en versterken damwanden	Op een enkel gedeelte wordt een damwand alsnog behouden. Elders worden nieuwe damwanden aangebracht waar er eerder versterking van de bestaande damwanden was voorzien. Ook op locaties waar geen vervangingswerkzaamheden waren opgenomen worden nu damwanden vervangen.
Door aannemer te ontwerpen nieuwe oeverconstructie	Deze activiteit is vervallen. De keuze van de oeverconstructie is nu voorgeschreven. In het noordelijk deel van de Zijtak is dit vervangen door natuurvriendelijke oevers. Over een beperkt deel is een nieuwe damwand voorgeschreven.
Realiseren talud met een begroeibare constructie	Een gedeelte van de oever die in het vorige projectplan zou worden ingericht als natuurvriendelijke oever, wordt nu enkel voorzien van een nieuwe damwand. Een klein gedeelte waar eerder geen aanpassingen aan de oeverconstructie waren voorzien, wordt nu afgewerkt tot natuurvriendelijke oever.

Tabel 6. Samenvatting wijzigingen oeverconstructie pand Zijtak naar Almelo 2016 vs 2019 (in m)

Oevermaatregel 2016	Oevermaatregel 2019	oostoever		westoever	
		2016	2019	2016	2019
Versterken damwandconstructie	Nieuwe stalen damwand	8.656	8.656	8.735	8.735
Geen onderdeel toenmalige project	Nieuwe stalen damwand	106	106	501	501
Geen aanpassing noodzakelijk	Nieuwe stalen damwand	259	259	260	260
Vrije ontwerpkeuze aannemer	Nieuwe stalen damwand	369	369	262	262
Geen aanpassing noodzakelijk	Versterken damwandconstructie	97	97	143	143
Nieuwe stalen damwand	Damwand blijft behouden	60	60		
Nieuwe stalen damwand	Damwand blijft behouden	248	248	65	65
Vrije ontwerpkeuze aannemer	Natuurvriendelijke oever	2.080	2.080	3.358	3.358
Geen onderdeel toenmalige project	Natuurvriendelijke oever			297	297

3 ACTUALISATIE MILIEUSITUATIE EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

In hoofdstuk 3 van de M.e.r.-beoordeling Verruiming Twentekanaalen (2015) is het gehanteerde beoordelingskader toegelicht en is een effectbeoordeling opgenomen voor de kanaalpanden.

In navolgende tabel is per thema/criterium aangegeven of de ontwerp aanpassingen zoals opgenomen in paragraaf van 2.3 van voorliggende oplegnotitie van invloed zijn op de eerdere effectbeoordeling en conclusies zoals beschreven in de m.e.r.-beoordeling van 2015 (zie bijlage 2).

Hierbij is rekening gehouden met aanvullend onderzoek dat is uitgevoerd:

- Geohydrologisch onderzoek, 2018².
- Natuurtoets, 2019³.

Tabel 7. Impactanalyse per milieuthema

Thema en criterium	2016 conclusie	2019 conclusie
Water		
- Gevolgen voor waterkwaliteit	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium waterkwaliteit.	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
- Toe/afname overstromingsrisico	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium toe/afname overstromingsrisico (waterkwantiteit en waterveiligheid).	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
- Toe/afname kwel	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium toe/afname kwel (grondwater).	In paragraaf 2.2 van het Projectplan is aanvullende informatie opgenomen m.b.t. het aanvullend geohydrologisch onderzoek dat sinds 2016 is uitgevoerd, hiermee zijn de locaties bepaald waar zand-bentonietmengsel binnen de panden is voorzien. De projectwijziging heeft tot doel een positief effect te hebben op beheersing van de kwelproblematiek binnen de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
Grondverzet		
- Te verwijderen waterbodem	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium grondverzet waterbodem.	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
- Te verwijderen landbodem	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium te verwijderen landbodem.	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
Natuur		
- Effecten op beschermde natuurgebieden (geluid / stikstofdepositie / licht / kwel)	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium op het criterium beschermde natuurgebieden.	Uit een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 29 mei 2019 is gebleken dat het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet meer als basis voor toestemming voor activiteiten mag worden gebruikt. De projectwijziging is, m.u.v. de verwijzing naar het PAS, niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
- Effecten op Flora en fauna	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium beschermde soorten.	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.

² Tauw, kenmerk R003-1265755DRL-V01-mdg-NL, d.d. 30 november 2018.

³ Arcadis, Natuurtoets, kenmerk 083920123.

Thema en criterium	2016 conclusie	2019 conclusie
Landschap en cultuurhistorie		
Effecten op landschap	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium landschap.	Ten westen van de zwaairom Delden (Delden – Hengelo km 39,55-40,026) is nu langs de zuidoever een damwand voorzien in plaats van een natuurvriendelijke oever (schanskorf). Vanuit continuïteit is dit gunstig omdat daarmee de damwand nu doorloopt in de zwaairom, wel is de oever daarmee minder makkelijker uitreedbaar. Ook aan weerszijde van de Loofrietbrug zijn de natuurvriendelijke oevers over een beperkt deel van noord- en zuidoever vervangen door damwanden. De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo. Het vervangen van damwanden in plaats van versterken van damwanden is niet van invloed op het omliggende landschap.
Effecten op cultuurhistorische waardevolle objecten en patronen	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium cultuurhistorie.	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
Archeologie		
- Effecten op archeologie	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium archeologie.	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
Woon- en leefmilieu		
- Toe/afname geluidsbelasting	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op de criteria geluid, luchtkwaliteit, lichtoverlast en zichtverlies.	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
- Verandering luchtkwaliteit		
- Verandering lichtoverlast		
- Zichtverlies woningen		
Externe veiligheid		
- Toe/afname externe veiligheid	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium externe veiligheid.	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
Verkeersveiligheid		
- Verkeersveiligheid vaarwegen	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium verkeersveiligheid vaarwegen.	De projectwijziging is niet van invloed op de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo.
- Verkeersveiligheid weg- en spoorwegverkeer	De activiteit heeft geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op het criterium verkeersveiligheid weg- en spoorwegverkeer	Er is geen sprake van een wijziging in het ontwerp van de kade Delden en de nieuwe zwaairom XL-Businesskade. Daarmee is de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo ongewijzigd.

4 AFWEGING

4.1 Samenvatting

Ten behoeve van de besluitvorming of er een m.e.r.-procedure moet worden doorlopen, wordt hoofdstuk 2, 3 en 4 hieronder in een tabel samengevat.

Tabel 8. Samenvatting wijzigingen project

Bijzondere omstandigheid	Verruiming Twentekanalen (2019)
Kenmerken van de potentiële effecten voor het milieu	Verruiming Twentekanalen <hr/> Geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu op: <ul style="list-style-type: none"> • Water • Grondverzet • Natuur • Landschap, cultuurhistorie en archeologie • Woon- en leefmilieu • Externe veiligheid • Verkeersveiligheid

4.2 Conclusie

Het Twentekanaal is een belangrijke vervoersader van en naar Twente. Om dit zo te houden, moet een aantal knelpunten opgelost worden. Voor de economische ontwikkeling van de regio Twente is het belangrijk dat grotere schepen de havens in Hengelo, Enschede en Almelo kunnen bereiken.

Gelet op de bevindingen in hoofdstuk 3 van voorliggende oplegnotitie wordt geconcludeerd dat de projectwijziging niet van invloed is op de conclusies uit de eerdere effectbeoordeling voor de panden Delden – Hengelo, Hengelo – Enschede en de Zijtak naar Almelo. De verruiming van de Twentekanalen brengt geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu met zich mee. Wanneer er geen 'belangrijke nadelige gevolgen' zijn voor het milieu is het conform de wetgeving en de vigerende praktijk niet nodig om een volledige m.e.r.-procedure te doorlopen. Uit de uitgevoerde analyse blijkt dat er geen relevante effecten zijn die het doorlopen van de m.e.r.-procedure zinvol maken. Gelet op het 'nee, tenzij'-principe kan het bevoegd gezag er toe besluiten om af te zien van het opstellen van een MER.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

1. Arcadis, Projectplan Waterwet behorende bij project Verruiming Twentekanalen, pand Delden – Hengelo, 2019.
2. Arcadis, Projectplan Waterwet behorende bij project Verruiming Twentekanalen, pand Hengelo – Enschede, 2019.
3. Arcadis, Projectplan Waterwet behorende bij project Verruiming Twentekanalen, pand Zijtak naar Almelo, 2019.

BIJLAGE 2 M.E.R.-BEOORDELINGSNOTITIE VERRUIMING TWENTEKANALEN (24 NOVEMBER 2015)

COLOFON

OPLEGNOTITIE M.E.R.-BEOORDELING VERRUIMING TWENTEKANALEN

KLANT

Rijkswaterstaat, district Oost-Nederland

AUTEUR

Frederike Krijgsman

ONZE REFERENTIE

DATUM

20 augustus 2019

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com